

ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตพื้นฐานที่จำเป็น (Computer & Online Essentials)

การทดสอบทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตพื้นฐานที่จำเป็น ในโครงการ ODOS เป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ การจัดการไฟล์และแอปพลิเคชัน ระบบเครือข่าย ข้อมูลออนไลน์ การสื่อสารออนไลน์ และการรักษาความปลอดภัย โดยเป็นการทดสอบที่สามารถวัดระดับทักษะดิจิทัลตามหัวข้อเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล ICDL

การทดสอบนี้จะเป็นการทดสอบในหัวข้อดังนี้:

- ความเข้าใจแนวคิดหลักและดำเนินกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
- การจัดการไฟล์และโฟลเดอร์ จัดเก็บข้อมูล และจัดการแอปพลิเคชัน
- ความเข้าใจแนวคิดเครือข่าย และเชื่อมต่อกับเครือข่าย
- ความเข้าใจเรื่องค้นหาและจัดการข้อมูลออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพและจัดการ การตั้งค่าเบราว์เซอร์
- ความเข้าใจข้อควรพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือสื่อสารทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการส่ง รับ และจัดการอีเมล และใช้ปฏิทิน
- ความเข้าใจกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นและวิธีปกป้องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และข้อมูล
- ความตระหนักถึงข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว การเข้าถึง และสิ่งแวดล้อม

เนื้อหาที่แนะนำให้ผู้เข้าทำการทดสอบศึกษาหาความรู้เตรียมตัวให้พร้อมจะครอบคลุมหน่วยความสามารถ หน่วยความสามารถย่อย และเกณฑ์การปฏิบัติงานต่างๆดังต่อไปนี้

1. คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง

1.1 ฮาร์ดแวร์

1.1.1 ให้นิยามความหมายของคำว่า ฮาร์ดแวร์ ระบุประเภทคอมพิวเตอร์หลักๆ เช่น เดสก์ท็อป แล็ปท็อป ระบุประเภทอุปกรณ์หลัก เช่น แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน

1.1.2 ระบุประเภทหลักของอุปกรณ์รวมและอุปกรณ์ภายนอก เช่น เครื่องพิมพ์ หน้าจอ สแกนเนอร์ แป้นพิมพ์ เมาส์/Track Pad หน้าจอสัมผัส กล้อง ลำโพง ไมโครโฟน ชุดหูฟัง แท่นวาง อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล

1.1.3 ระบุพอร์ตอินพุต/เอาต์พุตทั่วไป เช่น Universal Serial Bus (USB), High-Definition Multimedia Interface (HDMI), Video Graphics Array (VGA)

1.1.4 ออกจากระบบ ปิดเครื่อง รีเซ็ตคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์โดยใช้ขั้นตอนที่เหมาะสม การเข้าสู่ระบบบัญชีผู้ใช้อื่น

1.1.5 เชื่อมต่อเครื่องมือหรืออุปกรณ์กับคอมพิวเตอร์โดยใช้การเชื่อมต่อ USB ตัดการเชื่อมต่อ เครื่องมือหรืออุปกรณ์จากคอมพิวเตอร์โดยใช้ขั้นตอนที่เหมาะสม

1.1.6 เชื่อมต่อ หรือตัดการเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์กับอุปกรณ์ หรือเครื่องมือโดยใช้การเชื่อมต่อBluetooth

1.2 ซอฟต์แวร์

1.2.1 ให้นิยามคำศัพท์ ซอฟต์แวร์ และแยกแยะความแตกต่างระหว่างประเภทหลักของซอฟต์แวร์ เช่น ระบบปฏิบัติการ, แอปพลิเคชัน/โปรแกรม ระบุว่าสามารถติดตั้งซอฟต์แวร์ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเข้าถึงได้ทางออนไลน์

1.2.2 ระบุตัวอย่างทั่วไปของระบบปฏิบัติการสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์

1.2.3 ระบุตัวอย่างทั่วไปของแอปพลิเคชัน/โปรแกรมต่างๆ เช่น ซอฟต์แวร์เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในสำนักงาน, เว็บเบราว์เซอร์, การสื่อสาร, โซเชียลเน็ตเวิร์ก, การออกแบบ

2. การจัดการไฟล์และแอปพลิเคชัน

2.1 การจัดการไฟล์เบื้องต้น

2.1.1 ทำความเข้าใจฟังก์ชันของแอปพลิเคชันการจัดการไฟล์ เดสก์ท็อป, และ Taskbar ของระบบปฏิบัติการ เพื่อจัดการและเข้าถึงไฟล์, โฟลเดอร์ และแอปพลิเคชันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ระบุ Icon ทั่วไปที่แสดงถึง: ไฟล์ โฟลเดอร์ แอปพลิเคชัน เครื่องพิมพ์ ไดรฟ์ ทางลัด/นามแฝง ถึงขยะรีไซเคิล/ตะกร้าขยะ/ถังขยะ ระบุประเภทไฟล์ทั่วไป เช่น ไฟล์ประมวลผลคำ, ไฟล์ตารางคำนวณ, ไฟล์การนำเสนอ รูปแบบเอกสารแบบพกพา (pdf), รูปภาพ, เสียง, วิดีโอ ไฟล์บีบอัด, ไฟล์ส่งการ

2.1.3 เข้าใจวิธีที่ระบบปฏิบัติการจัดระเบียบไดรฟ์, โฟลเดอร์, ไฟล์ในโครงสร้างแบบลำดับชั้น หาเส้นทางระหว่างไดรฟ์, โฟลเดอร์, โฟลเดอร์ย่อย ไฟล์

- ## 2. การจัดการแฟ้มข้อมูล
- ### 2.1 การค้นหาแฟ้มข้อมูล
- 2.1.4 เปลี่ยนโหนดมุมมองเพื่อแสดงไฟล์และโฟลเดอร์ เช่น โทล์, ไอคอน, รายการ, รายละเอียด
- 2.1.5 ค้นหาไฟล์ตามคุณสมบัติ: ทั้งหมดหรือบางส่วนของชื่อไฟล์ โดยใช้สัญลักษณ์แทนหากจำเป็น เนื้อหา วันที่ แก้วไข
- ### 2.2 การจัดระเบียบไฟล์และโฟลเดอร์
- 2.2.1 สร้างโฟลเดอร์ ครอบคลุมถึงแนวปฏิบัติที่ดีในการตั้งชื่อโฟลเดอร์และไฟล์: ใช้ชื่อที่มีความหมายสำหรับโฟลเดอร์และไฟล์ เพื่อช่วยในการค้นหาและจัดระเบียบ
- 2.2.2 การเปลี่ยนชื่อไฟล์ โฟลเดอร์
- 2.2.3 เลือกไฟล์หรือโฟลเดอร์ที่ละไฟล์ ที่อยู่ติดกันและไม่อยู่ติดกัน
- 2.2.4 คัดลอก, ย้ายไฟล์, โฟลเดอร์ระหว่างโฟลเดอร์, ไดรฟ์.
- 2.2.5 ลบไฟล์ โฟลเดอร์ในถังรีไซเคิล/ตะกร้าขยะ/ถังขยะ และกู้คืนไปยังตำแหน่งเดิม
- 2.2.6 เรียงไฟล์จากน้อยไปมาก, จากมากไปหาน้อยตามชื่อ, ขนาด, ประเภท, วันที่แก้ไข
- ### 2.3 การจัดเก็บไฟล์
- 2.3.1 ระบุประเภทหลักของสื่อที่ใช้บันทึกข้อมูล เช่น ฮาร์ดไดรฟ์ภายใน, ฮาร์ดไดรฟ์ภายนอก, ไดรฟ์เครือข่าย, ที่จัดเก็บไฟล์ออนไลน์/คลาวด์, แฟลชไดรฟ์ USB, การ์ดหน่วยความจำ
- 2.3.2 ระบุขนาดของไฟล์ ขนาดโฟลเดอร์ การวัดความจุ เช่น KB, MB, GB, TB, PB
- 2.3.3 แสดงไฟล์ โฟลเดอร์ คุณสมบัติของไดรฟ์ เช่น ชื่อ ขนาด ตำแหน่งที่ตั้ง
- ### 2.4 การจัดการแอปพลิเคชัน
- 2.4.1 ติดตั้ง, ถอนการติดตั้งแอปพลิเคชัน
- 2.4.2 ปิดแอปพลิเคชันที่ไม่ตอบสนอง
- 2.4.3 จัดภาพเต็มหน้าจอ หน้าต่างที่ใช้งานอยู่
- ## 3. เครือข่าย
- ### 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย
- 3.1.1 ให้นิยามคำว่า เครือข่าย สรุปวัตถุประสงค์ของเครือข่าย: เพื่อแชร์, เข้าถึงข้อมูล, แอปพลิเคชัน และอุปกรณ์อย่างปลอดภัย
- 3.1.2 เข้าใจแนวคิดของการดาวน์โหลดจากเครือข่ายและการอัปโหลดไปยังเครือข่าย

3.1.3 เข้าใจคำว่าอินเทอร์เน็ต ระบุการใช้งานหลักบางประการ เช่น การค้นหาข้อมูล การสื่อสาร การจัดซื้อ การขาย การเรียนรู้ การเผยแพร่ การธนาคาร บริการภาครัฐ ความบันเทิง การเข้าถึงซอฟต์แวร์ การจัดเก็บไฟล์

3.2 การเข้าถึงเครือข่าย

3.2.1 ระบุตัวเลือกสำหรับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เช่น เครือข่ายแบบมีสาย เครือข่ายไร้สาย เครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

3.2.2 รับรู้สถานะของเครือข่ายไร้สาย: เปิด การป้องกัน/การรักษาความปลอดภัย. การเชื่อมต่อ หรือยกเลิกการเชื่อมต่อจากเครือข่ายไร้สาย

4. ข้อมูลออนไลน์

4.1 การค้นหาข้อมูล

4.1.1 ทำความเข้าใจเงื่อนไข: เวิลด์ไวด์เว็บ (WWW), Uniform Resource Locator (URL) ไฮเปอร์ลิงก์

4.1.2 เข้าใจการทำงานของเครื่องมือค้นหาและระบุตัวอย่างทั่วไป

4.1.3 ดำเนินการค้นหาโดยใช้คำสำคัญ วลี วลีที่ถูกต้อง รูปภาพ

4.1.4 ปรับแต่งการค้นหา โดยใช้คุณสมบัติการค้นหาขั้นสูง เช่น วันที่ ภาษา ประเภทสื่อ สิทธิ์ในการใช้งาน

4.2 การจัดการข้อมูล

4.2.1 สร้าง, ลบบุ๊กมาร์ก/โฟลเดอร์รายการโปรด
เพิ่มหน้าเว็บในโฟลเดอร์บุ๊กมาร์ก/รายการโปรด

4.2.2 ดาวโหลด บันทึกไฟล์ไปยังตำแหน่งที่ตั้ง

4.2.3 ดูตัวอย่าง พิมพ์หน้าเว็บ เลือกจากหน้าเว็บโดยใช้ตัวเลือกการพิมพ์ที่มีอยู่

4.2.4 กำหนดเงื่อนไขลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา

ตระหนักถึงความจำเป็นในการยอมรับแหล่งที่มาและ/หรือขออนุญาตตามความเหมาะสม

4.3 การตั้งค่าเว็บเบราว์เซอร์

4.3.1 ตั้งค่าโฮมเพจของเว็บเบราว์เซอร์

4.3.2 ทำความเข้าใจคำว่าป๊อปอัพ. อนุญาต, บล็อกป๊อปอัพ

4.3.3 ทำความเข้าใจกับคำว่าคุกกี้ อนุญาต บล็อกคุกกี้

4.3.4 ลบประวัติ, ไฟล์อินเทอร์เน็ตชั่วคราว, ข้อมูลแบบฟอร์มที่บันทึกไว้, รหัสผ่านที่บันทึกไว้

5. การสื่อสารออนไลน์

5.1 เครื่องมือสื่อสาร

5.1.1 ทำความเข้าใจฟังก์ชันและคุณสมบัติของอีเมล และระบุตัวอย่างทั่วไป เข้าใจโครงสร้างของที่อยู่อีเมล

5.1.2 เข้าใจฟังก์ชันและคุณสมบัติของการส่งข้อความ การโทรด้วยเสียง เครื่องมือแสกนเอาท์วิดีโอ และระบุตัวอย่างทั่วไปบางส่วน

5.1.3 เข้าใจฟังก์ชันและคุณสมบัติของโซเชียลมีเดีย แชต ฟอรัม และระบุตัวอย่างทั่วไป

5.1.4 ตระหนักถึงแนวปฏิบัติที่ดีเมื่อใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น ใช้เครื่องมือและน้ำเสียงในการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้ฟัง และเนื้อหา ถูกต้อง สั้น ชัดเจน ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่ละเอียดอ่อนอย่างไม่เหมาะสม ห้ามเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ใช้ตามนโยบายการใช้งาน

5.2 การส่งอีเมล

5.2.1 สร้างอีเมล ใช้ชื่อที่เหมาะสมสำหรับหัวเรื่อง การใส่ เนื้อหาลงในอีเมล

5.2.2 ป้อนที่อยู่อีเมลอย่างน้อยหนึ่งรายการ รายชื่อผู้รับอีเมล แบบต่างๆ: ส่งถึง สำเนาถึง (Cc) สำเนาลับ (Bcc) และระบุว่าควรใช้เมื่อใด

5.2.3 เพิ่ม ลบไฟล์แนบ

5.2.4 ส่งอีเมล

5.3 การรับอีเมล

5.3.1 เปิด, ปิดอีเมล

5.3.2 ใช้ข้อความตอบกลับ, ตอบกลับทุกฟังก์ชัน และระบุว่าควรใช้เมื่อใด

5.3.3 การส่งต่ออีเมล

5.3.4 เปิด บันทึกไฟล์แนบไปยังตำแหน่ง

5.4 เครื่องมือสำหรับอีเมลและการตั้งค่าอีเมล

5.4.1 รู้จักตัวเลือกสำหรับการตั้งค่าการตอบกลับเมื่อไม่อยู่ที่สำนักงาน

5.4.2 ทำเครื่องหมายอีเมลว่าอ่านแล้ว ยังไม่ได้อ่าน ตั้งค่าสถานะ ยกเลิกการตั้งค่าสถานะอีเมล

5.4.3 สร้าง ลบ อัปเดตผู้ติดต่อ รายชื่อการแจกจ่าย / รายชื่อผู้รับจดหมาย

5.5 การจัดระเบียบอีเมล

- 5.5.1 ค้นหาอีเมลจากชื่อผู้ส่ง, ชื่อเรื่องหรือเนื้อหาอีเมล
- 5.5.2 จัดเรียงอีเมลตามชื่อ วันที่ ขนาด
- 5.5.3 สร้าง ลบโฟลเดอร์/ย้ายกำกับอีเมลย้ายอีเมลไปยังโฟลเดอร์/ย้ายกำกับอีเมล
- 5.5.4 ลบอีเมล กู้คืนอีเมลที่ถูกลบ
- 5.5.5 ย้ายข้อความไปที่, ลบข้อความออกจากโฟลเดอร์ขยะ

5.6 การใช้ปฏิทิน

- 5.6.1 สร้าง, ยกเลิก, อัปเดตการประชุมในปฏิทิน
- 5.6.2 เพิ่มผู้ได้รับเชิญ, ทรัพยากรการประชุม (ห้องประชุม อุปกรณ์) ในปฏิทิน ลบผู้ได้รับเชิญ, ทรัพยากรจากการประชุมในปฏิทิน
- 5.6.3 ยอมรับ, ปฏิเสธคำเชิญ

6. ความปลอดภัย

6.1 คอมพิวเตอร์อุปกรณ์และข้อมูล

6.1.1 ทำความเข้าใจภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นกับคอมพิวเตอร์, อุปกรณ์ และข้อมูล เช่น มัลแวร์, การเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต, การโจรกรรม, ความเสียหายจากอุบัติเหตุ

6.1.2 รู้จักวิธีการบางอย่างในการปกป้องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และข้อมูล เช่น ใช้ซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส อัปเดตซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัส, แอปพลิเคชัน, และระบบปฏิบัติการ เตือนป้องกันการดาวน์โหลดโปรแกรม, การเปิดไฟล์แนบ หรือลิงก์จากแหล่งที่ไม่รู้จัก การเข้ารหัส, การใช้รหัสผ่านที่รัดกุม, การสำรองข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

6.1.3 รู้จักวิธีการในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลองค์กรเมื่อออนไลน์ เช่น ระบุเว็บไซต์ที่ปลอดภัย ซื้อจากเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้, หลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว, ข้อมูลที่ละเอียดอ่อน และข้อมูลทางการเงินโดยไม่จำเป็น; การออกจากระบบจากเว็บไซต์; พิจารณารับความเสี่ยงของการสื่อสารที่ฉ้อฉลและไม่พึงประสงค์

6.1.4 ใช้ซอฟต์แวร์ป้องกันไวรัสเพื่อสแกนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์

6.2 ความเป็นอยู่ที่ดีและการเข้าถึง

6.2.1 รู้จักวิธีที่จะช่วยให้มั่นใจได้ว่าผู้ใช้มีความเป็นอยู่ที่ดีในขณะที่ใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ เช่น หยุดพักเป็นประจำ การจัดแสงสว่าง จัดท่าทางของผู้ใช้ และระดับเสียงของหูฟังอย่างเหมาะสม

6.2.2 ระบุตัวเลือกบางอย่างที่พร้อมใช้งานสำหรับเพิ่มความสามารถในการเข้าถึง เช่น ซอฟต์แวร์จดจำเสียง โปรแกรมอ่านหน้าจอ, แวนขยายหน้าจอ, แป้นพิมพ์บนหน้าจอ, คอนทราสต์สูง

6.3 สิ่งแวดล้อม

6.3.1 ตระหนักถึงแนวทางปฏิบัติในการประหยัดพลังงานของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เช่น การปิดเครื่อง, การปรับการตั้งค่าการแสดงผลและโหมดพลังงาน, ปิดใช้งานบริการเมื่อไม่ใช่แล้ว

6.3.2 ตระหนักว่าคอมพิวเตอร์, อุปกรณ์, เครื่องมือ, แบตเตอรี่, ตลับหมึกพิมพ์, และกระดาษควรนำไปรีไซเคิลหากเป็นไปได้